

LUMO-infotilaisuuden kysymykset ja vastaukset

LUMO-infotillfällets frågor och svar

Kysymys: Mikä on tilanne valtakunnallisesti? Onko muita ELY-keskuksia ja maakuntaliittoja laatimassa LUMO-ohjelmia?

Vastaus: *LUMO-ohjelman laadintatyö on käynnistynyt suurimman osan suomen maakunnista. Työt ei ole vielä alitettu neljässä maakunnassa; Keski-Pohjanmaa, Ahvenanmaa, Etelä-Savo ja Kanta-Häme.*

Fråga: Hur ser läget ut nationellt? Dvs hur många förbund i Finland har valt att göra upp LUMO-program?

Svar: *Arbetet med att uppgöra LUMO-program har påbörjats i de flesta landskapen i Finland. Arbetet har inte inletts i fyra landskap: Mellersta, Österbotten, Åland, Södra Savolax och Egentliga Tavastland.*

Kysymys: Millaisena näette ohjelmaan kirjattavien toimenpiteiden käytännön toteutusmahdollisuudet, kun tarjolla oleva rahoitus (tai lähinnä sen vaje) otetaan huomioon?

Vastaus: *LUMO-ohjelma on tosi laaja. Ohjelmassa on paljon toimenpiteitä, jotka esim. virastot, neuvontaorganisaatiot ja yritykset tekevät jo tällä hetkellä, LUMO-ohjelma selkeyttää eri tehtäviä ja antaa yhteistä kuvaa. Luonnonhoidossa ja -suojelussa, esim. Metso- ja Helmi-ohjelmien toimeenpanossa, olemme täysin riippuvaisia resurssitilanteesta, ja voimme alueella tehdä niin paljon kuin saadaan rahoitusta. LUMO-ohjelma on hyvä työkalu toimien kohdentamiselle ja priorisoinnille. Kansallinen ennallistamissuunnitelma valmistuu vuonna 2027 ja sen myötä voi tulla enemmän rahoitusta käytännön toimille.*

Fråga: Hurdana är möjligheterna till det praktiska verkställandet av åtgärderna som finns i LUMO-programmet med tanke på finansieringen som finns tillgänglig (eller snarare bristen på finansiering)?

Svar: *LUMO-programmet är mycket omfattande. Programmet innehåller många åtgärder som till exempel myndigheter, rådgivningsorganisationer och företag redan utför - LUMO-programmet tydliggör olika uppgifter samt ger en gemensam helhetsbild. Inom naturvård och naturskydd, till exempel vid genomförandet av Metso- och Helmi-programmen, är vi helt beroende av resurssituationen och kan i regionen göra så mycket som finansieringen tillåter. LUMO-programmet är ett bra verktyg för att rikta och prioritera åtgärder. Den nationella restaureringsplanen blir färdig år 2027 och i samband med den kan det komma mer finansiering för praktiska åtgärder.*

Kysymys: Onko muualla jo hyväksyttyjä LUMO-ohjelmia? Tai muita alueita joiden työt ovat lausuntovaiheessa?

Vastaus: *Pirkanmaalla on jo hyväksytty LUMO-ohjelma ([LINKKI](#)), mutta Pirkanmaan ELY-keskus on laatimassa uuden laajemman*

Fråga: Finns det redan godkända LUMO-program annanstans? Eller andra områden där remissrundan redan är aktuell?

Svar: *Ett LUMO-program har redan godkänts i [Birkaland \(LÄNK\)](#), men Birkaland gör i nuläget upp ett nytt och mer omfattande*

LUMO-ohjelman osana PrioDiversity:ä. Muissa maakunnissa työt ovat vielä laatimisvaiheessa.

LUMO-program som en del av PrioDiversity. I de övriga landskapen är arbetet ännu i uppgörandeskedet.

Kysymys: Kuinka saataisiin luonnon monimuotoisuudelle haittaa aiheuttaville toiminnoille haittojen korvausvelvollisuus?

Fråga: Hur kunde man göra de som orsakar skada på den biologiska mångfalden att bli ersättningsskyldiga för skadorna?

Vastaus: *Lainsäädännöllisiä velvoitteita vahinkojen korvauksesta ei ole. Luonnonsuojelulaki antaa mahdollisuuden vapaaehtoiselle ekologiselle kompensaatiolle. LUMO-ohjelmassa on toimenpide koskien vapaaehtoisen ekologisen kompensaation yleistymistä.*

Svar: *Det finns inga lagstadgade förpliktelser för ersättning av skador. Naturvårdslagen möjliggör frivillig ekologisk compensation. I LUMO-programmet finns en åtgärd som rör främjande av frivillig ekologisk compensation så att detta bli allmännare.*

Kysymys: Elinympäristökeskittymiin liittyen; mitä/minkälaisia kohteita otitte mukaan rakennetuista ympäristöistä? Entä otitteko mukaan perinnebiotooppielinympäristöihin myös uuselinympäristöjä?

Fråga: Rörande livsmiljöklustren; vilka/hurdana objekt beaktade ni från bebyggda miljöer? Ändå beaktades nya livsmiljöer på vårdbiotopsklustren?

Vastaus: *Rakennetut ympäristöt – elinympäristökeskittymien tunnistamisessa huomioitiin arvokkaita vanhoja kaupunkiympäristöjä, lajihavaintoja ja uuselinympäristöjä. Uuselinympäristöjä ei ole pääasiassa huomioitu maatalousympäristöt ja perinnebiotoopit - elinympäristökeskittymien tunnistamisessa.*

Svar: *Vid identifiering av livsmiljöklustren för bebyggda miljöer beaktades värdefulla bebyggda stadsmiljöer, nya livsmiljöer och artförekomster. Nya livsmiljöer har i huvudsak inte beaktats vid identifiering av livsmiljökluster för jordbruksmiljöer och vårdbiotoper.*

Kysymys: Maan käyttö ja etenkin sen kuivatus on hyvin moniongelmaista luonnon monimuotoisuuden kannalta. Lainsäädäntö mahdollistaa jo tällä hetkellä tiukemman asiaan puuttumisen kuin nykyhetkellä. Miten tähän saataisiin muutos?

Vastaus: *Tämä kokonaisuus kuuluu Lupa- ja Valvontaviraston tehtäviin. Virasto käynnistää toimintansa ensi vuoden alussa, viraston ensimmäinen tehtävä on yhteensovittaa tulkintoja ja menettelyjä.*

Fråga: Områdesanvändning och speciellt torrläggning är bundet till många problem ur mångfaldens perspektiv. Lagstiftningen möjliggör redan strängare åtgärder än i nuläget. Hur kunde man få en förändring?

Svar: *Denna uppgiftshelhet hör till Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter. Myndigheten startar sin aktivitet i början av nästa år och den första uppgiften är att samordna tolkningar och förfaranden.*

Kysymys: Olen henkilökohtaisesti huolestunut ns vieraslajien tilanteesta. Jättipalsami ja lupiini leviää hallitsemattomasta. Mitä asialle pystyy tekemään/tehdään?

Vastaus: Nykyhetkellä vieraslajia torjuu kunnat, ELY-keskus, yksityishenkilöitä ja järjestöjä, resurssit torjuntatyölle on vähäisiä. ELY-keskus edistää vieraslajeihin liittyvää työtä alueellisella vieraslajiyhteistyöryhmällä.

LUMO-ohjelmassa on monta toimenpidettä koskien vieraslajeja, pääpiste on kokonaisvaltaisempaa suunnittelua ja torjuntaa pysyvien tuloksien saavuttamiseksi.

Kommentit

Useita turvetuotantoalueiden ennallistamishanketta on tulossa LUMO-keskittymiin. Myös turvetuotantoalueiden alapuolisten vesistöjen kunnostusten suunnitteluhankkeita on meneillään, jotka toivottavasti etenevät toteutukseen. EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tukea on saatavilla vielä ensi vuonna.

Kommenttina LUMO-ohjelmaan sen verran että ainakin E-Pohjanmaan maakunnan pohjoisosassa luontokato on edennyt jo hyvin pitkälle. Vain vajaa 10% suoalasta on enää luonnontilassa ja vanhojen metsien osuus on vain muutamia prosentteja. Näiden elinympäristöjen lajit ovat vähenemässä kovaa vauhtia.

Fråga: Jag är personligen oroad över tillståndet med sk invasiva arter. Jättebalsamin och lupin sprider sig okontrollerat. Vad kan man göra/vad görs i nuläget?

Svar: I nuläget bekämpas invasiva arter av kommuner, NTM-centralen, privatpersoner och föreningar. NTM-centralen främjar arbete med invasiva arter genom en regional samarbetsgrupp för invasiva arter.

I LUMO-programmet finns många åtgärder som rör invasiva arter, tyngdpunkten inom LUMO är mer helhetsplanering- och bekämpning i bekämpningsarbetet för mer bestående resultat.

Kommentarer

Flera restaureringsprojekt av torvproduktionsområden kommer att utföras inom de markerade LUMO-klustren. Planeringsprojekt för restaurering av vattendrag nedströms från torvproduktionsområden är aktuella, förhoppningsvis går dessa vidare till genomförande. Stöd från EU:s fond för rättvis omställning finns fortfarande tillgängligt nästa år.

Som kommentar till LUMO-programmet kan nämnas att åtminstone i norra delen av landskapet Södra Österbotten har förlusten av biologisk mångfald redan gått mycket långt. Endast knappt 10 % av myrmarkerna är fortfarande i naturtillstånd och andelen gammelskogar är bara några få procent. Arterna i dessa livsmiljöer minskar i snabb takt.